

FINANS- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande N:o 18/1931 med anledning av landskapsnämndens framställning till Ålands landsting angående landstingsmannen K. J. Blomroos' petition av den 20 februari 1929 om uppgörande av förslag till byggnadsordning för landskommunerna i landskapet Åland.

N:o 18/1931.

Uti sitt betänkande N:o 16/-29 i anledning av landstingsmannen K. J. Blomroos' förevarande petition påvisade utskottet giltigheten på Åland av lagen den 13 februari 1920 angående vissa grannelagsförhållanden, men framhöll tillika önskvärdheten av en gemensam byggnadsordning för den åländska landsbygden, om uppgörandet av en sådan blott vore möjlig. Utskottet hyste sålunda tvivel i sistnämmt hänseende; och landskapsnämndens förevarande framställning, baserad på införskaffad utredning i ärendet, giver vidhånden, att utskottets förmodan visat sig vara riktig.

Emedan innehållet av ovannämnda lag om grannelagsförhållanden icke torde vara allmänna bekant, anser utskottet det vara skäl att här i största korthet beröra några, på förhandenvarande frågas avgörande verkande bestämmelser i sagda lag. Härutinnan förtjänar då måhända framhållas, att stadgandena i 1 och 2 §§ av lagen, som omfattar såväl stad som landsbygd, äro uttryckligen begränsade till landsbygden, men lagen förutsätter även i 6 §, att samma stadganden i 1 och 2 §§ kunna, i likhet med bestämmelserna i 3, 4 och 5 §§, genom särskild av landskommun antagen byggnadsordning ytterligare preciseras och skärpas. Enligt 1 § i ännämnda lag får byggnad på landet "ej uppföras närmare än fem meter till mark, som annan äger eller med nyttjanderätt besitter, med mindre ägaren och den, som besitter marken, giva därtill lov. För hus, som är högre än tio meter, vare minsta avståndet från grannes mark hälften av husets höjd, räknat från grundens medelhöjd till högsta punkten av taket". Bestämmelserna i nämnda paragraf har lagstiftaren ansett äga sin förnämsta betydelse för byar och andra tätare bebyggda platser på landet och de mellanrum mellan grannars bostäder, som på grund av paragrafens föreskrift skola finnas, hava tillräckligt skydd mot eldfara och tillgodo-

se sålunda ett offentligträttsligt intresse.

Från de i 1 § ingående bestämmelserna har undantag gjorts för vis-
sa på landet förekommande hus av synnerligen eldfarlig beskaffenhet.
Därför har i lagen föreskrivits, att "ria, badstuga med öppet rös, smed-
ja eller annan byggnad av lika eldfarlig beskaffenhet, vilken ej är
uppförd av brandfritt material, ävensom väderkvarn vare granne på lan-
det ej skyldig att tåla närmare sin mark än tio meter, ej heller när-
mare sin trädgård, gårdsplan, arrendetomt eller på egen jord befint-
lig byggnad än trettio meter". "Vad ovan är sagt, gälla ock om upplag
av trävaror eller annat lätt antändbart gods, avsett att förvaras på
platsen längre tid". Slutligen må nämnas, att enligt 3 § "stall, fähus,
gödselstad, avträde, eller annan dylik inrättning skall anläggas på
sådant sätt, att granne därav ej lider uppenbart men", ävensom att
jämlikt 4 § "avfallsvatten ej må så utkastas eller avledas, ej heller
avfall å sådan plats uppläggas, att granne eller annan nära boende där-
igenom tillskyndas olägenhet", varjämte i 5 § stadgas, att "där ej an-
nat avtalats, skall tak, som vettar mot annans grund, vara så inrät-
tat, att nedrinnande vatten icke faller å denna".

De här ovan angivna lagstadgandena torde vara tillfyllest för att
ådagalägga, det föreskrifter till förekommande av eldsvåda samt befräm-
jande av ordning och säkerhet på landsbygden nogsamst förefinnas; och
då desamma därjämte på grund av 6 § i oftanämnda lag kunna ytterliga-
re förfullständigas genom en kommunal byggnadsordning, och uti en dy-
lik kommunens eventuellt egenartade byggnadssätt samt övriga för den-
samma utmärkande förhållanden till dess bästa ordnas, har utskottet
för sin del svårt att inse, att här på Åland, varest bosättningen i
detta nu ej är vidare tät eller förhållandena så särskilt komplicera-
de, skulle dessutom erfordras än ytterligare bestämmelser för bebyg-
gelsen uti en gemensam byggnadsordning, som icke ens kunnat utfärdas
i länder med vida mer utvecklade och stabiliserade grannelagsförhål-
landen än på den åländska landsbygden.

Med hänsikt till vad landskapsnämnden i sin förevarande framställ-
ning framhållit samt utskottet här antytt, vågar utskottet vördsamt e-
motse

att Landstinget icke för närvarande måtte an-

se petitionen i fråga böra till någon åtgärd för-
leda från Landstingets sida.

Mariehamn den 10 december 1931.

På Finans- och Ekonomiskottets vägnar:

J. Törnroos

Minister

I behandlingen av detta ärende hava deltagit viceordföranden Törnroos, ledamöterna Eriksson, Åkerfelt och Carl Nordlund samt suppleanten Elfsberg.